

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 1 / 19

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

01 вересня 2023 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»
освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»
факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра психології та соціального забезпечення

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
29 серпня 2023 р., протокол № 8

Завідувач кафедри

 Світлана СВІРКО

Гарант освітньо-професійної програми

 Дмитро МЕЛЬНИЧУК

Розробник: д.н. держ.упр., доц., доцент кафедри національної безпеки, публічного
управління та адміністрування СУПРУНОВА Ірина

Житомир
2023-2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 2 / 19

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 23 «Соціальна робота»	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність: 232 «Соціальне забезпечення»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 4		2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (Доповідь)		Семестр
Загальна кількість годин - 90		4-й
		Лекції
		32 год.
		Практичні, семінарські
		16 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		42 год.
		Індивідуальні завдання:
		0 год.
		Вид контролю: екзамен
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи студента – 2,625 год.	Освітній ступінь «бакалавр»	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1,14 (48/42)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 3 / 19

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Державне регулювання економіки та економічна політика» посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки надає методологічні, методичні знання, допомагає сформувати практичне вміння щодо аналізу, оцінки і розробки заходів щодо реалізації економічної політики в Україні.

Метою навчальної дисципліни «Державне регулювання економіки та економічна політика» є з'ясування специфіки основних механізмів державного регулювання господарських процесів, ознайомлення з основними формами і методами їх реалізації в сучасних умовах України, визначення актуальних проблем реалізації економічної політики в Україні та засобів їх розв'язання.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

- сформувати компетентності щодо використання основних механізмів державного регулювання господарських процесів;
- ознайомити студентів з основними формами і методами реалізації механізмів державного регулювання господарських процесів у сучасних умовах України;
- сформувати здатність до визначення актуальних проблем реалізації економічної політики в Україні та засобів їх розв'язання;
- навчитися розробляти пропозиції з ефективного державного регулювання соціально-економічних процесів у країні;
- сформувати здатність аналізувати економічну політику за провідними напрямками її реалізації в сучасних умовах України.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес державного регулювання економіки та механізм реалізації економічної політики держави в умовах суспільних трансформацій.

Предметом навчальної дисципліни є засвоєння фундаментальних і прикладних засад державного управління господарськими процесами та механізмів реалізації фінансово-економічної політики держави в умовах суспільних трансформацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- понятійний апарат та методологію дослідження проблем у сфері здійснення державного регулювання економіки;
- економічну сутність, принципи, об'єкти, суб'єкти й інструменти державного регулювання економіки у країні;
- теоретичні аспекти державної економічної політики та основні складові механізму її реалізації у країні;
- методологічні основи розрахунку основних макроекономічних показників відповідно до системи національних рахунків, яку використовує Україна;
- основні складові системи національних рахунків; сутність економічного зростання;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 4 / 19

- нормативно-правові основи функціонування підприємництва в Україні;
- економічну сутність соціальної політики, основні її принципи й інструменти реалізації;
- технологію проведення аналізу різних видів економічної політики в країні на макро- і мезорівнях;

вміти:

- використовувати загальнонаукові та конкретно наукові методи для дослідження механізму державного регулювання економіки у країні;
- обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо реалізації тієї чи іншої ДЕП у країні;
- розраховувати основні макроекономічні показники в країні та застосовувати їх економічну сутність для ефективного державного регулювання економіки країни;
- визначати основні показники, що характеризують економічне зростання (спад) в країні, та застосовувати їх у процесі державного регулювання економіки країни;
- обирати доцільні інструменти державного регулювання підприємництва та регуляторного впливу на господарські процеси на різних рівнях державного управління;
- розраховувати основні показники, що характеризують ефективність реалізації соціальної політики в країні, та застосовувати їх для ефективного державного регулювання економіки країни;
- проводити аналіз різних видів економічної політики в країні на державному та регіональному рівнях (з акцентом на соціальну політику).

Відповідно до змісту освітньо-професійної програми, опанування навчальної дисципліни «ДРЕ та економічна політика» забезпечуватиме формування інтегральної компетентності, а також загальних (ЗК) та спеціальних компетентностей (СК).

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі соціального забезпечення, що передбачає застосування теорій та методів соціальної політики і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК10. Здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги.

СК12. Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення»:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 5 / 19

PH2. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення.

PH5. Використовувати механізми призначення фінансової соціальної допомоги, пенсій.

PH10. Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення.

PH12. Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

ТЕМА 1. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК МЕТОД УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ

1. Функції держави у сучасній економіці. Політична, соціальна, міжнародна та економічна функції держави. Функції держави як суб'єкта макроекономічного регулювання: забезпечення економіки необхідною кількістю грошей; формування правових засад функціонування економіки; усунення вад ринкового саморегулювання; перерозподіл доходів; забезпечення людей обов'язковими товарами. Ефективність за Парето. Вади ринкового саморегулювання: неспроможність конкуренції; нездатність економіки забезпечувати людей суспільними товарами; зовнішні ефекти (екстерналії); неповнота ринків; недосконалість інформації; економічна нестабільність.

2. Історичний аспект зародження макроекономічного регулювання. Етапи розвитку теорії регулювання економіки. Основні положення меркантилізму, фізіократів, класичної теорії регулювання (саморегулювання), марксизму, кейнсіанства, монетаризму.

3. Сутність державного регулювання економіки. Сутність понять: “державне втручання в економіку”, “державне управління”, “економічна політика держави”, “державна регуляторна політика”, “державне регулювання економіки”. Об'єкти та суб'єкти економічної політики держави. Вади державного “втручання” в економіку. Основні функції державного регулювання економіки.

4. Основні типи економічних систем та механізми їх регулювання. Сутність економічної системи. Характеристика основних типів економічних систем: натуральне господарство, ринковий механізм, адміністративно-командна система, ринкова економіка змішаного типу, перехідна економіка.

5. Економічна політика держави та її види. Сутність економічної політики держави. Основні види економічної політики: антициклічна, амортизаційна, структурна, інвестиційна, науково-технічна та інноваційна,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 6 / 19

бюджетно-податкова, кредитно-грошова, цінова, зовнішньоекономічна, соціальна, конкурентна, регіональна, екологічна.

ТЕМА 2. ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

1. Принципи державного регулювання економіки. Обґрунтування основних принципів державного регулювання економіки: наукової обґрунтованості, погодження інтересів, системності, цілеспрямованості, пріоритетності, комплексності, адаптації, мінімальної достатності, ефективності.

2. Основні форми впливу держави на соціально-економічний розвиток країни. Сутність бюджетно-податкової, кредитно-грошової, адміністративно-економічної та цінової форми впливу держави на соціально-економічний розвиток країни.

3. Методи державного регулювання економіки. Елементи державного регулювання економіки. Методи прямого та непрямого (опосередкованого) регулювання. Правові, адміністративні, економічні та пропагандистські методи регулювання економіки.

4. Система органів державного регулювання економіки. Роль державних органів України у впровадженні економічної політики: Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, Національного банку, Антимонопольного комітету, Фонду державного майна, міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади України, місцевих державних адміністрацій. Основні положення концепції адміністративної реформи.

ТЕМА 3. СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

1. Сутність стратегії соціально-економічної політики. Визначення суспільних потреб та інтересів. Обґрунтування цілей. Ієрархія цілей. Державні пріоритети. Дерево цілей. Стратегічні, тактичні, оперативні цілі. Постіндустріальне суспільство. Концепція соціально-економічної політики. Соціально орієнтована ринкова економіка. Стратегія економічної та соціальної політики України.

2. Соціально-економічне прогнозування. Сутність понять: “прогноз”, “гіпотеза”, “план (програма)”. Функції соціально-економічного прогнозування. Принципи соціально-економічного прогнозування: наукової обґрунтованості, адекватності, альтернативності, системності, цілеспрямованості. Класифікація соціально-економічних прогнозів. Типологія методів прогнозування. Інтуїтивні та формалізовані методи прогнозування.

3. Макроекономічне планування. Директивне та індикативне планування. Сутність реформування макроекономічного планування. Система макроекономічного планування в Україні. Державна програма економічного і соціального розвитку України (ДПЕСР) як форма макроекономічного планування. Зміст ДПЕСР України на середньо- та короткостроковий періоди. Послідовність розроблення ДПЕСР. Принципи макроекономічного планування. Система показників макроекономічних планів. Методи планово-економічних

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 7 / 19

розрахунків. Система балансів, норм і нормативів. Структура ДПЕСР України. Розділи і розрізи макроекономічних планів.

4. Державне програмно-цільове планування. Сутність програмно-цільового методу планування. Цільова комплексна програма (ЦКП). Класифікація ЦКП. Життєвий цикл ЦКП. Зміст етапів програмно-цільового планування: відбір переліку проблем, що підлягають програмному розв'язанню; формування та видача вихідного завдання на розроблення ЦКП; розроблення проекту ЦКП; затвердження ЦКП; реалізація ЦКП; звіт про виконання ЦКП. Сутність поняття “соціально-економічна проблема”. Статус учасників програмно-цільового планування. Вимоги щодо цілей ЦКП: конкретність, визначеність у часі, реальність. Організаційно-економічний механізм реалізації ЦКП.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СЕГМЕНТУ ЕКОНОМІКИ

ТЕМА 4. ФІНАНСОВО-КРЕДИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

1. Фінансово-бюджетне регулювання. Державні фінанси. Зведений баланс фінансових ресурсів. Державний бюджет. Державні позабюджетні фонди. Доходи та видатки державного бюджету. Структура видатків бюджету. Бюджетна класифікація. Дотації, субсидії, субвенції. Дефіцит, профіцит, секвестр державного бюджету. Державний борг. Етапи бюджетного процесу. Стратегія і тактика фінансово-бюджетної політики України.

2. Податкове регулювання. Податкова система. Система оподаткування. Система податкових органів. Функції, види та форми оподаткування. Принципи побудови податкової системи. Загальнодержавні податки і збори в Україні.

3. Регулювання суспільного сектору економіки. Сутність суспільних товарів. Чисті, приватні, змішані та локальні суспільні товари. Сектор загального державного управління (СЗДУ). Ефективність суспільного сектору економіки. Регулювання діяльності установ СЗДУ. Джерела фінансування діяльності установ СЗДУ. Кошториси доходів і видатків установ СЗДУ.

4. Державне замовлення як засіб задоволення державних потреб. Державне замовлення. Державні потреби в продукції (роботах, послугах). Однопродуктові баланси попиту і пропозиції найважливіших видів продукції. Державні замовники. Виконавці державних замовлень. Державний контракт. Тендер. Етапи конкурсного відбору виконавців державних замовлень.

5. Грошово-кредитне регулювання. Грошово-кредитна політика. Національний банк і банківська система України. Загальні та селективні методи грошово-кредитного регулювання. Грошова емісія. Операції з цінними паперами на відкритому ринку. Управління обов'язковими резервами. Регулювання облікової ставки та банківського процента. Норми обов'язкових резервів. Валютне регулювання. Ревальвація, девальвація національної грошової одиниці. Стратегія і тактика грошово-кредитної політики України.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 19

ТЕМА 5. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН ТА ІНФЛЯЦІЇ

1. Необхідність і методи державного регулювання цін. Основні регулювальні функції ціни. Недоліки ціни як універсального засобу ринкового саморегулювання: нездатність урахувати колективні соціальні та економічні інтереси; породження інфляції; безробіття. Ступінь державного «втручання» у ціноутворення. Цінове законодавство. Види цін та їх характеристика. Система органів ціноутворення, їх завдання та функції. Контроль за додержанням дисципліни цін. Система органів контролю за цінами. Заходи державного втручання в процес ціноутворення залежно від стану економічного розвитку країни. Прямі та опосередковані методи державного регулювання цін. Цілі державного регулювання цін. Відвернення руйнівного впливу цін на економіку. Стримання інфляції за допомогою політики доходів. Забезпечення доступу до товарів першої необхідності усім верствам населення. Захист внутрішнього ринку від негативного впливу зовнішньої конкуренції. Стримання монополізму та забезпечення конкурентного середовища. Необхідність державного регулювання цін і тарифів підприємств-монополістів. Державне регулювання цін монопольних утворень, у тому числі природних монополій. Декларування цін.

2. Антиінфляційна політика. Сутність інфляції. Необхідність боротьби з інфляцією. Фактори інфляції: інфляція попиту, інфляція витрат. Сутність антиінфляційної політики. Дефляційна політика. Стримувальна фінансово-кредитна політика. Зменшення грошової пропозиції. Роль Національного банку України у проведенні антиінфляційної політики. Скорочення бюджетного дефіциту шляхом збільшення доходів і зменшення державних видатків. Скорочення державних видатків через поетапне обмеження дотацій та субсидій, зменшення витрат на соціальні програми, науку, освіту тощо. Політика доходів (регулювання витрат). Адаптаційна політика. Індексація доходів та її недоліки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ СФЕР І СЕКТОРІВ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

ТЕМА 6. СТРУКТУРНА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

1. Суть і механізм структурної політики держави. Поняття «структура економіки». Роль структурних зрушень в економічному розвитку. Характеристика структури економіки України. Види структури економіки. Відтворювальні пропорції. Галузева структура. Регіональна структура. Концепція пріоритетів соціально-економічного розвитку. Критерії визначення державних пріоритетів. Активна структурна політика. Пасивна структурна політика. Методи реалізації структурної політики. Стратегія і тактика структурної політики України.

2. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Інвестиції як фактор структурних зрушень в економіці. Сутність понять: «інвестиції» та «інвестиційна діяльність». Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності. Класифікація форм і видів інвестицій. Визначення пріоритетних сфер і державних інвестиційних проектів. Методи аналізу інвестиційної привабливості сегментів ринку. Фактор часу в оцінці витрат і результатів інвестиційної діяльності. Оцінка інфляції та

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 19

ризиків при прийнятті інвестиційних рішень. Показники економічної ефективності інвестицій. Пряме управління державними інвестиціями. Державні капітальні вкладення та державне замовлення в капітальному будівництві. Податкове регулювання інвестиційної діяльності. Фінансово-кредитне регулювання інвестиційної діяльності. Амортизаційна політика. Регулювання участі інвесторів у приватизації. Державне регулювання ринку цінних паперів. Експертиза інвестиційних проектів. Захист інвестицій. Завдання інвестиційної стратегії в Україні.

ТЕМА 7. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Державна науково-технічна та інноваційна політика. Розвиток науки як складова економічної політики. Цілі, принципи, завдання та напрями науково-технічної політики. Організаційні засади науково-технічної політики в Україні. Функції органів державної влади й управління щодо формування та реалізації державної науково-технічної політики. Суть та складові науково-технічного потенціалу країни.

2. Форми регулювання науково-технічної діяльності. Форми та методи реалізації науково-технічної політики. Прямі та опосередковані методи науково-технічної політики. Механізм регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності. Критерії державного фінансування науково-технічних процесів і програм. Види державних наукових і науково-технічних програм.

3. Державне регулювання інноваційних процесів. Інновації як специфічна форма НТП. Суть інноваційної діяльності. Головна мета державної інноваційної політики, її основні напрями, пріоритети й шляхи реалізації. Стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні. Показники інноваційного розвитку. Джерела фінансування інноваційної діяльності. Фінансова підтримка інноваційних проектів. Інноваційне підприємство та інноваційна продукція. Організаційні форми реалізації інноваційної діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ НА МІКРО ТА МАКРО РІВНЯХ ТЕМА 8. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА

1. Підприємництво як об'єкт державного регулювання. Підприємництво: економічний зміст і роль в економіці України. Види підприємницької діяльності, їх характеристика. Класифікація форм підприємництва. Інноваційне підприємство. Організаційно-правові форми підприємництва.

2. Роль держави у становленні підприємницького середовища в Україні. Проблеми розвитку підприємництва. Сутність державної політики сприяння підприємництва. Державне регулювання приватизації. Антимонопольна політика держави. Інститут банкрутства та санації підприємств. Проблеми легалізації тіньової економіки в Україні.

3. Механізм державного регулювання підприємництва. Суб'єкти державного регулювання підприємництва в Україні. Особливості та перспективи реформування оподаткування, обліку та звітності підприємницьких структур.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 10 / 19

Реєстрація та ліквідація підприємств. Ліцензування підприємницької діяльності. Інспекція та контроль за діяльністю підприємств. Система державної підтримки підприємництва. Правове, матеріально-технічне, організаційне, інформаційне забезпечення підприємницької діяльності. Державні програми підтримки підприємництва.

4. Фінансові важелі державної підприємницької політики. Податкове регулювання. Дотації, субсидії, субвенції. Державне кредитування. Сприяння розвитку фінансово-промислових груп. Роль державних органів підтримки підприємництва.

ТЕМА 9. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Суть, цілі та принципи зовнішньоекономічної діяльності. Сутність поняття “зовнішньоекономічна діяльність” та державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Мета та принципи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правова база регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності. Суб’єкти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Система органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

2. Методи та інструменти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Система методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Тарифні та нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Реєстрації учасників зовнішньоекономічної діяльності. Квотування, ліцензування експорту та імпорту. Індикативне планування зовнішньоекономічної діяльності. Встановлення порядку експорту та імпорту деяких товарів загальнодержавного значення. Регулювання державних поставок найважливіших видів продукції, що визначають розвиток України. Вироблення порядку створення і використання валютного фонду та заходів оперативного регулювання зовнішньоекономічних зв'язків. Платіжний баланс як інструмент регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

3. Державне регулювання зовнішньої торгівлі. Поняття зовнішньої торгівлі. Зовнішньоторговельна політика: протекціонізм та вільна торгівля. Класифікація інструментів регулювання зовнішньої торгівлі. Тарифні інструменти: мито, як економічна категорія та класифікація митних ставок. Класифікація ООН нетарифних інструментів зовнішньої торгівлі: квотування, ліцензування, технічне регулювання та фінансові інструменти регулювання зовнішньої торгівлі.

4. Регулювання міжнародних інвестиційних процесів. Міжнародні інвестиційні процеси. Прямі іноземні інвестиції. Портфельні інвестиції. Стимулювання іноземних інвестицій: податкові пільги, валютні гарантії, фінансове сприяння, захист від конкуренції. Державні гарантії захисту іноземних інвестицій. Форми підприємств з іноземними інвестиціями. Вільні економічні зони. Регулювання умов інвестування за межі держави. Стратегія і тактика політики іноземного інвестування в Україні. Міжнародний фінансовий ринок.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 19

ТЕМА 10. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

1. Суть і завдання регіональної економічної політики. Сутність понять: “регіон” та “державна регіональна політика”. Регіон як соціально-економічна система. Об’єкти і суб’єкти державної регіональної політики. Принципи, завдання та пріоритети державної регіональної політики.

2. Механізм реалізації державної регіональної економічної політики. Законодавча база механізму регіональної політики. Складові елементи механізму регіональної економічної політики. Організаційно-економічний механізм регулювання територіального розвитку. Функції центральних державних і місцевих державних адміністрацій щодо регіональної економічної політики. Принципи економічної самостійності регіонів. Механізм взаємовідносин місцевих представницьких і виконавчих органів із загальнодержавними органами, підприємствами (установами, організаціями) та населенням.

3. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Складові елементи механізму державного регулювання розвитку регіонів. Прогнози і програми економічного та соціального розвитку регіонів. Основні завдання регіонального планування. Державні регіональні та галузеві програми. Завдання та зміст програм економічного і соціального розвитку регіонів. Методика і порядок розроблення програм економічного і соціального розвитку регіону.

4. Місцеві бюджети як фінансова основа економічного розвитку регіонів. Принципи формування місцевих бюджетів. Доходи місцевих бюджетів. Нормативи відрахувань загальнодержавних податків і зборів до місцевих бюджетів. Місцеві податки та збори. Бюджетні субсидії, субвенції, дотації. Видатки місцевих бюджетів.

ТЕМА 11. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

1. Сутність і мета соціальної політики. Сутність поняття “соціальна політика”. Мета соціальної політики. Соціальний захист населення. Соціальні гарантії. Соціальний і ринковий підходи до соціальної політики. Концепція соціальної політики в Україні. Складові соціальної політики. Активна та пасивна соціальна політика. Адресна підтримка соціально незахищених верств населення. Пенсійна реформа. Політика у сфері заробітної плати та зайнятості населення. Розвиток соціальної сфери. Демографічна політика. Політика щодо формування середнього класу.

2. Характеристика моделей соціальної політики держави. Зарубіжний досвід формування соціальної політики. Модель соціального захисту в плановій економіці. Модель ліберальної соціальної політики. Скандинавська модель соціальної політики. Західноєвропейська модель соціальної політики. Особливості соціальної політики України.

3. Соціальний захист і регулювання доходів населення. Основний зміст політики соціального захисту. Механізм соціального захисту населення. Основні заходи щодо реформування політики соціального захисту. Засобами та умовами

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 12 / 19

реалізації державного соціального захисту населення. Методика та показники комплексної оцінки бідності.

4. Регулювання рівня та якості життя населення. Показники обсягів споживання населенням матеріальних благ і послуг та методика їх обчислення. Баланс грошових доходів і видатків. Реальні доходи населення. Мінімальний споживчий бюджет. Індекс вартості життя. Межа малозабезпеченості. Індекс людського розвитку. Індекс якості життя. Державне регулювання доходів населення.

5. Механізм регулювання зайнятості населення. Необхідність державного регулювання ринку праці. Закон України „Про зайнятість населення”. Суть соціально-економічних категорій „зайнятість” та „безробіття”. Принципи державної політики щодо регулювання зайнятості населення. Механізм регулювання зайнятості населення. Система органів державного регулювання зайнятості населення та їх функції. Види безробіття: фрикційне, структурне і циклічне.

6. Державне регулювання оплати праці. Зміст основних нормативних актів з питань регулювання оплати праці. Механізм державного регулювання оплати праці. Суб’єкти організації оплати праці. Джерела коштів на оплату праці. Мінімальна заробітна плата як основний елемент державного регулювання оплати праці. Фактори, що впливають на розмір мінімальної заробітної плати. Тарифна система. Договірне регулювання оплати праці. Концепція подальшого реформування оплати праці в Україні.

ТЕМА 12. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Характеристика природно-ресурсного потенціалу України. Сутність природно-ресурсного потенціалу. Основні компоненти природних ресурсів. Стійкість природного середовища до техногенного навантаження. Сутність природно-антропогенних процесів. Техногенний і сталий типи економічного розвитку. Пасивна та активна екологічна політика.

2. Принципи та об’єкти охорони навколишнього природного середовища. Принципи екологічної безпеки. Пріоритетні напрями відтворення та раціонального використання природних ресурсів. Об’єкти охорони навколишнього природного середовища.

3. Механізм регулювання природоохоронної діяльності. Сутність державного регулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів. Основні нормативно-правові акти з питань природоохоронної діяльності. Екологічна політика: активна та пасивна. Екологічний моніторинг. Важелі державного регулювання природоохоронної діяльності. Управління в сфері охорони навколишнього природного середовища. Інструменти екологічного регулювання: екологічна експертиза, моніторинг стану довкілля, екологічні стандарти і нормативи, екологічні програми, кадастри природних ресурсів, зонування територій, санкції за порушенням норм екологічного законодавства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 19

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин				
		всього	в тому числі			
			лекцій	практичних	разом	самостійного вивчення
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНОНАУКОВІ ЗАСАДИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ						
1	Державне регулювання як метод управління економікою	8	4	2	6	2
2	Основи методології та організації державного регулювання економіки	6	2	0	2	4
3	Стратегія соціально-економічного розвитку країни	8	2	2	4	4
Разом змістовий модуль 1		22	8	4	12	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СЕГМЕНТУ ЕКОНОМІКИ						
4	Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика	10	4	2	6	4
5	Державне регулювання цін та інфляції	6	2	0	2	4
Лекційний модульний контроль		2	2	–	2	–
Разом змістовий модуль 2		18	8	2	10	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ СФЕР І СЕКТОРІВ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ						
6	Структурна та інвестиційна політика	8	2	2	4	4
7	Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності	6	2	0	2	4
Разом змістовий модуль 3		14	4	2	6	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ НА МІКРО ТА МАКРО РІВНЯХ						
8	Державне регулювання підприємництва	6	2	2	4	2
9	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	6	2	0	2	4
10	Державне регулювання розвитку регіонів	6	2	2	4	2
11	Соціальна політика держави	8	2	2	4	4
12	Державне регулювання природоохоронної діяльності	8	2	2	4	4
Лекційний модульний контроль		2	2	–	2	–
Разом змістовий модуль 4		36	12	8	20	16
Разом по курсу		90	32	16	48	42

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 19

5. Теми практичних занять

Назва	Кількість годин
Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою	2
Тема 2. Основи методології та організації державного регулювання економіки	0
Тема 3. Стратегія соціально-економічного розвитку країни	2
Тема 4. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика	2
Тема 5. Державне регулювання цін та інфляції	0
Тема 6. Структурна та інвестиційна політика	2
Тема 7. Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності	0
Тема 8. Державне регулювання підприємництва	2
Тема 9. Державне регулювання зовнішньо-економічної діяльності	0
Тема 10. Державне регулювання розвитку регіонів	2
Тема 11. Соціальна політика держави	2
Тема 12. Державне регулювання природоохоронної діяльності	2
РАЗОМ	16

6. Завдання для самостійної роботи

Передбачається, що в період вивчення дисципліни студент самостійно розв'язує домашні завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни становить: для денної форми навчання – 47% (42 год).

Назва	Кількість годин
Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою	2
Тема 2. Основи методології та організації державного регулювання економіки	4
Тема 3. Стратегія соціально-економічного розвитку країни	4
Тема 4. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика	4
Тема 5. Державне регулювання цін та інфляції	4
Тема 6. Структурна та інвестиційна політика	4
Тема 7. Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності	4
Тема 8. Державне регулювання підприємництва	2
Тема 9. Державне регулювання зовнішньо-економічної діяльності	4
Тема 10. Державне регулювання розвитку регіонів	2
Тема 11. Соціальна політика держави	4
Тема 12. Державне регулювання природоохоронної діяльності	4
РАЗОМ	42

Протягом вивчення дисципліни студенти самостійного готують презентації за темами з рекомендованого переліку питань для самостійного вивчення або за самостійно обраною темою, узгодженою з викладачем.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 19

7. Індивідуальні завдання

1. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання здійснюється у формі доповіді та спрямоване на закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з дисципліни «Державне регулювання економіки та економічна політика».

Зміст індивідуального науково-дослідного завдання полягає у проведенні поглибленого дослідження за обраною темою, узагальненні його результатів та їх оформленні у вигляді презентації, а також у захисті з демонстрацією за допомогою мультимедійних засобів.

Тематика науково-дослідного завдання стосується найбільш актуальних питань державного регулювання економіки в Україні в сучасних умовах, а також імплементації досвіду країн Європейського Союзу, що сприяє набуттю практичних навичок узагальнення, систематизації інформації, аналізу статистичних даних та формування висновків за результатами проведених робіт.

8. Методи навчання

Для досягнення мети викладання дисципліни «Державне регулювання економіки та економічна політика» необхідною є систематична навчально-пізнавальна робота студентів у формах: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації, самостійна робота.

Під час викладання курсу використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності, інтегровані (універсальні) методи.

Використовуються такі традиційні методи навчання: словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація) та практичні (вправи, реферати тощо).

Під час викладання курсу використовуються: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладання, частково-пошуковий метод, з нетрадиційних - активні методи навчання: ділові та імітаційні ігри), дискусійні методи. Також використовується метод аналізу конкретних ситуацій як нетрадиційний метод навчання, якому властиві: наявність складної задачі чи проблеми, формулювання викладачем контрольних запитань з даної проблеми, обговорення можливих варіантів її вирішення.

З метою активізації навчання студентів значну увагу в курсі приділяється новітнім методам вивчення, зокрема, проблемним лекціям, кейс-методам, рольовим іграм, роботі в малих групах та командній роботі. Використання цієї технології дає змогу структурувати лекційні та практичні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 19

9. Методи контролю

Контроль складається з поточного контролю виконання студентами самостійної роботи та модульного контролю, контролю виконання індивідуальних завдань та семестрового контролю.

Модульний контроль здійснюється шляхом перевірки графіку відвідування студентами лекційних та практичних занять та опрацювання відповідного матеріалу (у випадку пропуску занять), перевірки домашніх завдань, усного та письмового опитування і завершується написанням модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульного контролю*

Форма контролю	Максимальна кількість балів
Всього за блок змістовних модулів 1-2	45
– перевірка домашніх завдань	5
– оцінювання відвідування	5
– усні опитування	5
– письмові опитування	10
Модульна контрольна робота № 1	20
Всього за блок змістовних модулів 3-4	55
– перевірка домашніх завдань	5
– оцінювання відвідування	5
– усні опитування	5
– письмові опитування	10
Модульна контрольна робота № 2	20

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Правильна відповідь на тестові завдання	0,5 балів
Кількість тестових завдань	40
Максимальна кількість балів	20

Семестровий контроль здійснюється шляхом складання екзамену.

1. Оцінювання якості засвоєння дисципліни за всіма видами навчальних занять проводиться без участі студента на підставі усіх попередніх модульних контролів, що передбачені навчальним планом шляхом визначення середньозваженого балу (округленого до сотих) результатів модульних контролів.

2. Загальна кількість балів та результати семестрового контролю доводяться до відома студента. При проведенні підсумків семестрового контролю необхідно враховувати наступне:

– у разі, якщо студент погоджується з результатом контролю, відповідна кількість балів та оцінка (за національною шкалою та шкалою ECTS) виставляються у відомість;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 17 / 19

– у разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то у відомість за національною шкалою виставляється оцінка “незадовільно” (“F” та “FX” відповідно до шкали ECTS);

– у разі, якщо студент, який отримав позитивну оцінку за результатами модульного контролю, має бажання підвищити результати семестрового контролю, то він складає екзамен зі всього курсу під час сесії (за розкладом), результати якого виставляються у відомість.

Шкала оцінювання

За шкалою	Бали	Екзамен
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	74-81	
D	64-73	Задовільно
E	60-63	
FX	35-59	Незадовільно
F	0-34	

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота														Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4						
T1	T2	T3	T4	T5	МКР 1	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МКР 2	
5	5	5	5	5	20	5	5	5	5	5	5	5	20	100

11. Рекомендована література

Базова література:

1. Державне регулювання економіки : навч. посібн. / Під ред. О. Носової. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 519 с.
2. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посібн. / В. І. Мельникова. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 248 с.
3. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки: навч. посібник. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 428с.
4. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлатой О. Є. Теоретичні основи економічної політики : навч. посібник. Київ: ФОП Гуляєва В. М., 2019. 306 с

Додаткові джерела:

1. Балабан О.Р. Державне регулювання інноваційної діяльності / О.Р. Балабан. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltsu/15_3/244_Valaban_15_3.pdf.
2. Башнянин Г.І. Регулювання економічних систем і його типи /

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 19

Г. І. Башнянин, Г.С. Третяк, О. М. Мартин. Режим доступу: http://www.nbuiv.gov.ua/portal/chem_biol/17_2/135_Basznyanyn_17_2.pdf.

3. Державне регіональне управління : навч. посіб. Бобровська О.Ю. та ін. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 160 с.

4. Державне регулювання економіки: навчальний посібник до виконання практичних занять: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємство» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 50 с.

5. Економіка і бізнес : підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. – Суми : Університетська книга, 2021. 316 с.

6. Економіка: теорія і практика. Підручник / З. І. Галушка, Г. М. Поченчук. Чернівці : 14 Чернів. нац. ун-т., 2020. 232 с.

7. Економічна безпека України : монографія / З. С. Варналій, Р. Р. Білик. Чернівці : Технодрук. 2018. 454 с.

8. Коваленко Ю.М. Економіка фінансового сектору. Навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури». 2020. 320 с.

9. Конституція України : Закон України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р.

10. Корнеєва Ю.В. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2020. 620 с.

11. Мельникова О. Державне регулювання економіки: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня спеціальності 051 «Економіка»: електронне видання. Харків: ХНПУ, 2023. 105 с.

12. Національна економіка України: навч. посіб. Гринів Л.С., Кічурчак М.В. Львів: Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2020. 470 с.

13. Супрунова І.В. Державна політика у сфері детінізації національної економіки як структурної складової державної безпеки: монографія. Житомир: ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”». 2021. 340 с.

14. Теоретичні основи економічної політики : навч. посіб. Несененко П.П. та ін. К. : ФОП Гуляєва В.М., 2019. 306 с.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та інновацій. URL: <http://in.ukrproject.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-21.05- 05.01/232.00.1/Б/ОК19- 2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 19 / 19</i>

6. Національна бібліотека ім. Вернадського URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal>
7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
8. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: www.icps.kiev.ua
9. Інститут аналізу політики та стратегій. URL: www.IPAS.org.ua
10. План відновлення України. URL: <https://recovery.gov.ua>
11. Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка».
URL: <http://learn.ztu.edu.ua/>